

วรรณคดีลำนํ้า
บทที่ ๒

กระเช้าของนางสีดา

วัตถุประสงค์ในการเรียน ดังนี้

๑. นักเรียนสามารถบอกประวัติผู้แต่งได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนสามารถสรุปเนื้อเรื่อง กระเช้าสีดา ได้ถูกต้อง
๓. นักเรียนมีความรับชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

**ตำนาน
และการสร้างนิทาน**

อธิบายที่มาของสถานที่

ชื่อหมู่บ้าน

พืชพรรณ

ผลของนางอบกาน้ำร้อน

ALEXANDRE DUMAS

—
LES TROIS
MOUSQUETAIRES

“กระเช้าสีดา” นำมาจากหนังสือ
รวมนิทาน ของ “ราคะปะทีป” ซึ่งเป็น
นามปากกาของ พระสารประเสริฐ
(ตรี นาคปะทีป) เขาเป็นนักปราชญ์คน
สำคัญคนหนึ่งของไทย

เรื่องกระเช้าของนางสีดา

พราयไม้กับพรายน้ำเป็นญาติจำพวกหนึ่ง ญาติคืออมนุษย์ มิใช่คนหรือสัตว์ ไม่มีใครเห็นตัว แต่อาจสำแดงให้เราเห็นเป็นรูปคนได้ หรือรูปอะไรก็ได้ต่างๆ ทั้งให้ดีและให้ร้ายแก่มนุษย์ มีนิสัยชอบสนุก พรายไม้เป็นเพศชาย อยู่ตามต้นไม้ในป่า พรายน้ำเป็นเพศหญิง และเป็นชาวน้ำ

หนูน้อยจันทอง นพกุล เคยได้ยินว่าไม่เคยมีใครเคยเห็นพรายไม้ แต่ถ้าตนเป็นคนดีอาจได้เห็นพรายไม้ จึงปฏิบัติตนตามที่แม่สอนคือเป็นคนอารีต่อเพื่อน รู้จักเกรงใจผู้อื่น ไม่หยิบฉวยสิ่งของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ประพฤติตัวเป็นคนสุภาพ อยากรได้อะไรเมื่อเขาให้ก็ไม่โลภมาก

เวลาค่ำเดือนหงาย เหล่าพรายไม้มาประชุมกัน พรายน้ำแจกกระเช้าแก่พวกพรายไม้ และ เล่นเก็บของไล่กระเช้าแข่งกัน ผู้ชนะจะได้รางวัลคือจับคู่เต้นรำกับนางพรายน้ำเจ้าของกระเช้า เมื่อเลิกงาน รื่นเริงพวกพรายไม้พากันกลับ เหลือพรายน้ำเดินเก็บกระเช้า ชั้นทองแลเห็นกระเช้าเล็กๆ เกลื่อนอยู่ รู้สึกแปลกใจว่ากระเช้านี้มาจากไหนและประหลาดใจที่เห็นกระเช้าลอยขึ้นเองที่ละใบแล้วลอยไปรวมกอง อยู่แห่งหนึ่งเหมือนคนเก็บขึ้นแต่ไม่เห็นตัวคน ชั้นทองจึงช่วยเก็บกระเช้านำไปรวมที่กองจนหมด นึก ออยากได้แต่ไม่กล้าหยิบฉวย นางพรายน้ำชอบใจความอารีและความสุจริตของชั้นทองจึงบันดาลให้ ชั้นทองแลเห็นพรายน้ำขนาดเท่าตุ๊กตา แต่งตัวเหมือนกับชั้นทองยืนอยู่ตรงหน้า พรายน้ำกล่าวชื่นชม ความดีของชั้นทองแล้วยื่นกระเช้าให้ชั้นทองหยิบตามความพอใจ แต่ชั้นทองหยิบมาเพียงใบเดียว ทำให้พรายน้ำเอ็นดูชั้นทองมากขึ้นจึงหยิบส่งให้จนเต็มสองมือน้อยๆ ของชั้นทอง และเชิญชวนให้มาใน คินเดือนหงายจะได้เห็นพวกพรายไม้มาประชุมรื่นเริง

ชั้นทองเล่าเรื่องให้แม่ฟัง แม่ดีใจที่ลูกเป็นคนพิเศษได้เห็นนางพรายน้ำ แม่บอกว่าผลไม้ นี้ เดิมเป็นกระเช้าของนางสีดา เราเรียกว่า “กระเช้าสีดา”

เรื่อง กระเช้าของนางสีดา

<https://youtu.be/Qm2Uwx9ubug>

กดเข้าไปดู
กันเลย

วิเคราะห์เนื้อเรื่อง

๑. “กระเช้าสีดา” ใช้ภาษาร้อยแก้วสละสลวย ผู้กเป็น
ประโยชน์กระชับ อ่านแล้วได้ใจความ ดังตัวอย่าง *“พรายไม้กับ
พรายน้ำเป็นญาติจำพวกหนึ่ง ญาตินั้นคือ อมนุษย์ มิใช่คนหรือ
สัตว์ ไม่มีใครเห็นตัว”*

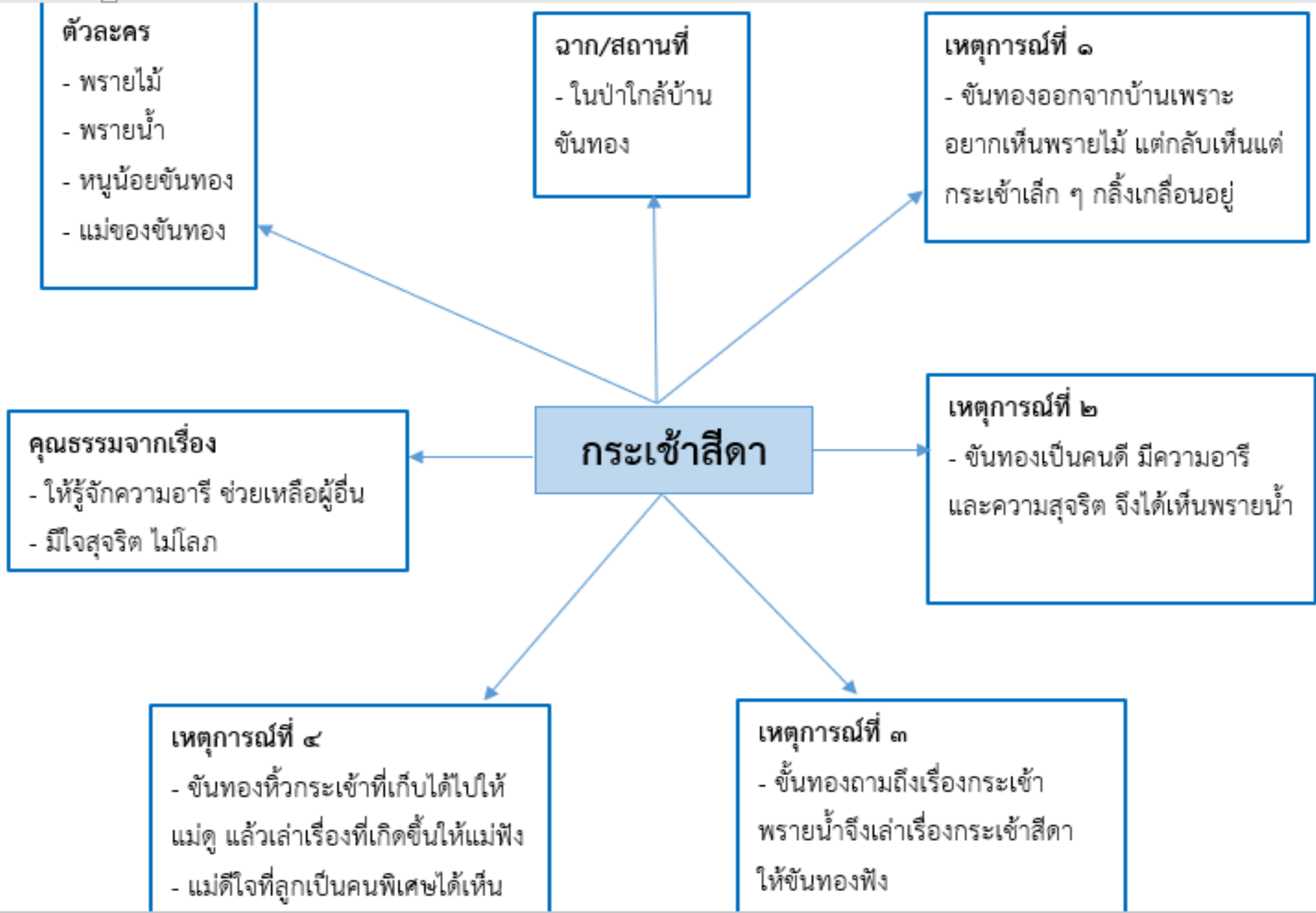
วิเคราะห์เนื้อเรื่อง

๒. ใช้ภาษาบรรยายได้ชัดเจน เห็นภาพ ไม่สับสน

ดังตัวอย่าง “เวลาค่ำเดือนหงาย ถิ่นของพรายไม้สว่างกระจ่าง
แจ้ง พวกพรายไม้ได้มาประชุมกัน ครั้นได้เวลาเล่นสนุก
นางพรายน้ำแจกกระเช้าแก่พวกพรายไม้ตัวละใบ”

วิเคราะห์เนื้อเรื่อง

๓. ใช้ภาษาในการอธิบายได้ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย
ดังตัวอย่าง “ *พรายน้ำสูงสักห้าสิบเซ็นต์ ขนาดเท่าตุ๊กตา ยืน
ยิ้มแฉ่งอยู่ตรงหน้า รูปร่างสะอาดสวย หน้าตาหมดจด* ”

จดลงสมุด

เรื่องราวในนิทานหลายเรื่อง ได้นำไป
เปรียบเทียบกับกรกระทำและลักษณะนิสัย
ของคน จนเป็นสำนวนต่าง ๆ
ให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่าง สำนวน
สุภาษิตหรือคำพังเพย ที่มาจากนิทาน
ที่นักเรียนเคยอ่านหรือเคยได้ยิน

สำนวน กระทบตีนตุ่ม หมายความว่า ก่อนแต่จะเชื่ออะไรใคร
ควรพิจารณาตรวจสอบความเป็นจริงเสียก่อน เพื่อความถูกต้องจะไม่ได้เป็นอย่าง
กระทบตีนตุ่ม

สำนวน แพะรับบาป หมายความว่า คนผู้รับกรรมแทนการกระทำของ
ผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำใด ๆ นั้นเลยแต่ต้องมารับ
กรรมแทน

ตำนาน กบในกะลาครอบ หมายความว่า ผู้มีความรู้และประสบการณ์
น้อย แต่สำคัญตนว่ามีความรู้มาก

สำนวน กิ่งกาใต้ทอง หมายความว่า คนที่ได้ลาภยศแล้วทะนงตน
จนลืมนฐานะเดิม

สำนวน คางคกขึ้นวอ หมายความว่า คนที่มีฐานะต่ำต้อย พอได้ดิบได้ดี ก็มักแสดงกิริยาอวดดี ลืมตัว

ตอบคำถาม
สรุปความรู้

๑. พรายไม้ กับ พรายน้ำ คืออะไร

แล้วมีลักษณะอย่างไร

๒. การที่คุณจะเห็นพรายไม้ และพรายน้ำได้
ต้องเป็นคนลักษณะแบบใด

๓. พรายนํ้าทำอย่างไรจึงทำให้ชั้นทองมองเห็นได้

๔. กระเช้าวิเศษ มีเรื่องเล่าว่าอย่างไร

ตำนานเมืองลับแล
ที่จังหวัดอุตรดิตถ์

นักเรียนรู้จักนิทาน
ท้องถิ่นเรื่องใดบ้าง

ตำนานการบวชนาค
อธิบายที่มาของการบวชนาค

A hand holding a glowing lightbulb with a ghostly face inside. The lightbulb is illuminated, and the ghostly face is visible through the glass. The background is dark, making the lightbulb stand out.

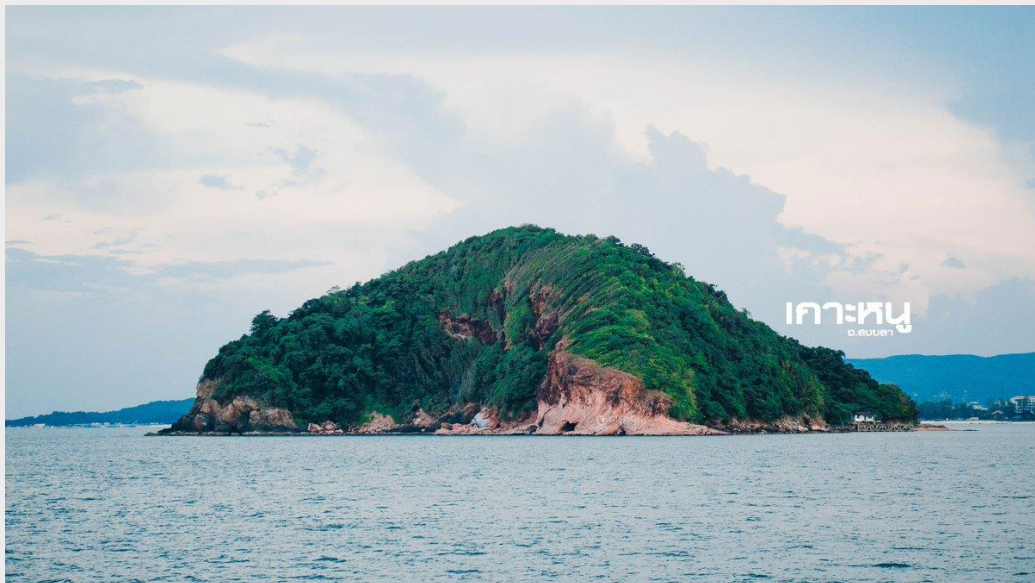
ตำนานเกาะหนู เกาะแมว
อธิบายที่มาของชื่อเกาะหนู เกาะแมว
ที่จังหวัดสงขลา

เกาะหนู เกาะแมว

<https://youtu.be/-icQzEk87bM>

นิทานท้องถิ่น
เรื่อง เกาะหนู
เกาะแมว

https://youtu.be/eFRNX9_n2el

ตำนาน การบวชนาค

[://youtu.be/d2As0oYarOE](https://youtu.be/d2As0oYarOE)

ตำนาน เมืองลับแล

ตำนานลับ

"เมืองลับแล" เมืองที่มีแต่ผู้หญิง

พบกันใหม่ในชั่วโมงหน้า
สวัสดิ์ครับ